

Goede Vrijdag

Pelgrimskerk Amsterdam Protestantse wijkgemeente Buitenveldert 19 april 2019

Toelichting:

Op deze avond van de Goede Vrijdag brengt vocaal ensemble 'Linguae atque Cordis' o.l.v. Bert 't Hart de 'Weissagungen des Leidens und Sterbens Jesu Christi aus dem 53. Kapitel des Propheten Esajae' ofwel 'Führwahr, er trug unsere Krankheit' van Johann Christoph Demantius (1567-1643) ten gehore.

Demantius (Demant) was een componist uit de late Renaissance. Hij was afkomstig uit Reichenberg, ten noorden van Praag.

De tekst van zijn 'Weissagungen' is ontleend aan Jesaja 53, de laatste van vier profetieën over de 'dienstknecht van de HEER' die we aantreffen in het boek van de profeet Jesaja. In het Nieuwe Testament wordt de inhoud van deze profetie meermalen op het lijden van Jezus betrokken.

VOORBEREIDING

De dienst – de voortzetting van de dienst van gisteravond – begint in stilte, alleen de paaskaars brandt.

Aanvangslied: psalm 61:1, 2 en 3

DE SCHRIFTEN, GELEZEN EN GEZONGEN

Gebed

Lezing uit de brieven: 1 Petrus 2:20-25

20 Want is er reden tot trots, als u slagen moet verduren omdat u kwaad doet? Maar als u goed doet en lijden moet verduren, is dát genade bij God. 21 Want hiertoe bent u geroepen, aangezien ook Christus voor u geleden heeft en u een voorbeeld heeft nagelaten, opdat u in zijn voetstappen zou treden; 22 Hij, die geen zonde gedaan heeft en in wiens mond geen bedrog is gevonden; 23 die, als Hij uitgescholden werd, niet terugschold en als Hij leed, niet dreigde, maar het overgaf aan Hem die rechtvaardig oordeelt; 24 die zelf onze zonden in zijn lichaam het kruishout op gedragen heeft, opdat wij, aan de zonden afgestorven, voor de gerechtigheid zouden leven. En door zijn striemen bent u genezen. 25 Want u was dwalende als schapen, maar nu hebt u zich bekeerd tot de herder en hoeder van uw zielen.

Lied 651:1 t/m 5

Lezing uit het evangelie: Johannes 19:1-3 en 13-27

1 Pilatus nam Jezus en liet Hem geselen. 2 En de soldaten vlochten een kroon van doornen, zetten die op zijn hoofd en deden Hem een purperen kleed om, 3 en zij traden op Hem toe en zeiden: Gegroet, Koning der Joden! En zij gaven Hem slagen in het gelaat.

13 [...] Toen liet Pilatus Jezus naar buiten brengen en zette zich op de rechterstoel, op de plaats, genaamd Litostratos, in het Hebreeuws Gabbata. 14 En het was Voorbereiding voor het Pascha, ongeveer het zesde uur; en hij zei tot de Joden: Zie, uw koning! 15 Zij dan schreeuwden: Weg met Hem! Weg met Hem! Kruisig Hem! Pilatus zei tot hen: Moet ik uw koning kruisigen? De overpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning, alleen de keizer! 16 Toen gaf hij Hem aan hen over om gekruisigd te worden.

Zij dan namen Jezus, 17 en Hij, zelf zijn kruis dragende, ging naar de zogenaamde Schedelplaats, in het Hebreeuws genaamd Golgota, 18 waar zij Hem kruisigden en met Hem twee anderen, aan weerszijden één, en Jezus in het midden. 19 En Pilatus liet ook een opschrift schrijven en op het kruis plaatsen; er was geschreven: Jezus, de Nazoreeër, de Koning der Joden. 20 Dit opschrift dan lazen velen van de Joden, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd, was dicht bij de stad; en het was geschreven in het Hebreeuws, in het Latijn en in het Grieks. 21 De overpriesters van de Joden dan zeiden tot Pilatus: Schrijf niet: De Koning der Joden, maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden. 22 Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.

23 Toen dan de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen zij zijn kleren en maakten daarvan vier delen, voor iedere soldaat één deel, en zijn onderkleed. Dit kleed nu was zonder naad, aan één stuk geweven. 24 Zij zeiden dan tot elkaar: Laten wij dit niet scheuren, maar erom loten voor wie het zijn zal; zodat het schriftwoord vervuld werd: Zij hebben mijn kleren onder elkaar verdeeld, en over mijn kleding hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de soldaten gedaan.

25 En bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder en de zuster van zijn moeder, Maria van Klopas en Maria van Magdala. 26 Toen dan Jezus zijn moeder zag en de discipel die Hij liefhad, bij haar staande, zei Hij tot zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon. 27 Daarna zei Hij tot de discipel: Zie, uw moeder. En van dat uur af nam de discipel haar bij zich in huis.

Koor: Johann Christoph Demantius, Weissagungen des Leidens und Sterbens Jesu Christi aus dem 53. Kapitel des Propheten Esajae, zu sechs stimmen [SSATTB]

Erster Teil

Fürwahr, er trug unser Krankheit, und lud auf sich unser Schmerzen; wir aber hielten ihn für den, der geplagt und von Gott geschlagen und gemartert wäre. Aber er ist um unser Missetat willen verwundet und um unser Sünde willen zerschlagen. Die Strafe liegt auf ihm, auf dass wir Frieden hätten, und durch seine Wunden sind wir geheilet. Wir gingen all in der Irre wie die Schafe, ein jeglicher sah auf seinen Weg, aber der HERR warf all unser Sünde auf ihn.

Voorwaar, hij droeg onze ziekte en nam op zich onze smart; wij echter hielden hem voor iemand die geplaagd en door God geslagen en mishandeld zou zijn. Maar hij is om onze overtreding verwond en om onze ongerechtigheid verbrijzeld. De straf rust op hem, opdat wij vrede zouden hebben, en door zijn wonden zijn wij genezen. Wij allen dwaalden als schapen, een ieder lette op zijn eigen weg, maar de HEER deed al onze ongerechtigheid op hem neerkomen. (Jesaja 53:4-6)

Zweiter Teil

Da er gestraft und gemartert ward, tat er seinen Mund nicht auf, wie ein Lamm, das zur Schlachtbank geführt wird, und wie ein Schaf, das verstummet vor seinem Scherer, und seinen Mund nicht auftut.

Er ist aber aus der Angst und Gericht hinweg genommen. Wer will seines Lebens Länge ausreden? Denn er ist aus dem Lande der Lebendigen hinweggerissen, da er um die Missetat meines Volks geplagt ward. Und er ist begraben wie die Gottlosen und gestorben wie ein Reicher, wiewohl er niemand Unrecht getan hat, noch Betrug in seinem Munde gewesen ist.

Aber der HERR wollt ihn also zerschlagen mit Krankheit.

Toen hij gestraft en mishandeld werd, deed hij zijn mond niet open, als een lam dat naar de slachtbank geleid wordt en als een schaap dat stom is voor zijn scheerders en zijn mond niet open doet.

Hij is echter uit angst en gericht weggenomen. Wie zal verhalen van de lengte van zijn leven? Want hij is weggerukt uit het land der levenden, daar om de overtreding van mijn volk de plaag op hem was. En Hij is begraven als de goddelozen en gestorven als een rijke, hoewel hij niemand onrecht gedaan heeft en geen bedrog in zijn mond is geweest.

Maar het behaagde de HEER hem aldus te verbrijzelen en ziek te maken. (Jesaja 53:7-10a)

Dritter Teil

Wenn er sein Leben zum Schuldopfer gegeben hat, so wird er Samen haben und in die Länge leben, und des HERREN Fürnehmen wird durch seine Hand fortgehen. Darum dass seine Seele gearbeitet hat, wird er seine Lust sehen und die Fülle haben. Und durch sein Erkenntnis wird er, mein Knecht, der Gerechte, viel gerecht machen. Denn er trägt unsere Sünde.

Darum will ich ihm grosse Menge zur Beute geben, und er soll die Starken zum Raube haben, darum, dass er sein Leben in Tod gegeben hat und den Übeltätern gleichgerechnet ist und er vieler Sünde getragen hat und für die Übeltäter gebeten.

Wanneer hij zijn leven als schuldoffer gegeven heeft, zal hij nakomelingen hebben en tot in lengte van dagen leven, en het voornemen van de HEER zal door zijn hand voortgang hebben. Om het moeitevol werk dat zijn ziel verricht heeft, zal hij zijn

verlangen vervuld zien in overvloed. En door zijn kennis zal hij, mijn knecht, de rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, Want hij draagt onze ongerechtigheid. Daarom zal Ik hem een grote menigte tot buit geven, en de sterken zal hij tot prooi hebben, omdat hij zijn leven gegeven heeft in de dood en onder de overtreders gerekend is en hij veler zonden gedragen en voor de boosdoeners gebeden heeft. (Jesaja 53:10b-12)

Vervolg evangelielezing: Johannes 19:28-30

28 Hierna zei Jezus, daar Hij wist dat alles reeds volbracht was, opdat de Schrift vervuld zou worden: Ik heb dorst! 29 Er stond een kruik vol zure wijn; zij staken dan een spons, gedrenkt met zure wijn, op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond. 30 Toen Jezus dan de zure wijn genomen had, zei Hij: Het is volbracht! En Hij boog het hoofd en gaf de geest.

De paaskaars wordt gedooft.

Koor: slotkoor uit de Johannespassion van Heinrich Schütz (1585-1672; tekst: Michael Weisse, c. 1488-1534)

O hilf, Christe, Gottes Sohn,
durch dein bitter Leiden,
dass wir, dir stets untertän,
all' Untugend meiden,
deinen Tod und sein' Ursach
fruchtbarlich bedenken,
dafür, wiewohl arm und schwach,
dir Dankopfer schenken.

*Help ons, Christus, Zoon van God,
door uw bitter lijden,
dat wij, steeds onderworpen aan U,
alle ondeugd vermijden,
uw dood en de oorzaak daarvan
op vruchtbare wijze overwegen,
en U daarvoor, hoewel arm en zwak,
dankoffers brengen.*

Lied 574

GEBEDEN

Litanie voor de Goede Vrijdag

AFSLUITING

Slotlezing: Johannes 19:38-42

38 En daarna vroeg Jozef van Arimatea, een discipel van Jezus, maar in het geheim uit vrees voor de Joden, aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen

wegnemen; en Pilatus stond het toe. Hij kwam dan en nam zijn lichaam weg. 39 En ook kwam Nikodemus, die de eerste maal 's nachts tot Hem gekomen was, en hij bracht een mengsel mee van mirre en aloë, ongeveer honderd pond. 40 Zij namen dan het lichaam van Jezus en wikkelden het in linnen windsels met de specerijen, zoals het bij de Joden gebruikelijk is te begraven. 41 En er was ter plaatse waar Hij gekruisigd was, een hof en in die hof een nieuw graf, waarin nog nooit iemand was bijgezet; 42 daar dan legden zij Jezus neer wegens de Voorbereiding van de Joden, omdat het graf dichtbij was.

(Gemeente gaat staan)

Slotlied: lied 590: 1, 2, 3 en 5

Slotgebed: Onze Vader (gezamenlijk gesproken)

De dienst eindigt in stilte.

=====

m.m.v. Vocaal Ensemble 'Linguae atque Cordis' o.l.v. Bert 't Hart

voorganger: ds. H.U. de Vries

organist: dhr. B. 't Hart

lector: mw. S. Langbroek

kerkdiensten in deze week

20 april

Stille Zaterdag: Taizé-viering

aanvang 21.00 uur

voorganger: drs. P.J. Versteeg

21 april

Paasviering m.m.v. de cantorij

aanvang 10.30 uur

voorganger: ds. H.U. de Vries

Pelgrimskerk website: www.pelgrimskerk.nu

predikant: dr. H.U. de Vries

telefoonnr: 686 91 41

telefonisch spreekuur: ma t/m do van 9-10 uur

e-mail: predikant@pelgrimskerk.nu

Mededelingen of activiteiten voor de agenda gaarne doorgeven aan:

liturgie@pelgrimskerk.nu

Wijkkas rekeningnummer: 660904

IBAN: NL58 INGB 0000 660904

t.n.v. Protestantse Gemeente Amstelveen-Buitenveldert inzake
wijkkas Pelgrimskerk